

RIJEČ UREDNIKA

Poštovane čitateljice i čitatelji,

zadovoljstvo mi je predstaviti novi broj časopisa *Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law* u kojem su tiskani prilozi iz područja pomorskog prava i međunarodnog prava mora, i to tri izvorna znanstvena rada, pet preglednih znanstvenih radova, prikazi četiriju domaćih sudskih presuda, prikaz jedne inozemne knjige te, na kraju, jedan osvrt. Objavljeni prilozi pružaju uporište za daljnje proučavanje izvora pomorskog prava i međunarodnog prava mora, pogotovo uzimajući u obzir da se u pet znanstvenih radova aktualna pravna pitanja obrađuju i na engleskom jeziku.

Izv. prof. dr. sc. Gordan Stanković, dr. sc. Petar Kragić i doc. dr. sc. Danijela Vrbljanac u svome radu upućuju na glavni cilj unifikacije pravila o međunarodnom priznavanju pravnih učinaka proizašlih iz sudske prodaje brodova. Autori analiziraju najvažnije odredbe nacrtu Međunarodne konvencije Međunarodnog pomorskog odbora (*Comité Maritime International, CMI*) o sudskim prodajama brodova u inozemstvu i njihovu priznanju te izlažu CMI-jeve napore radi utvrđivanja odgovarajućeg foruma koji bi nacrt pretvorio u međunarodnu konvenciju. Na kraju rada sažima se dosadašnji rad Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) na nacrtu Konvencije.

Poznato je da su u našem časopisu objavljujivani znanstveni radovi koji su plod istraživanja u sklopu znanstvenog projekta „Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša“ (DELICROMAR, UIP-2013-11-30161). Jedan je od takvih radova i onaj autorica izv. prof. dr. sc. Adriane Vincence Padovan i dr. sc. Vesne Skorupan Wolff koje ispituju nova zakonska rješenja našeg pozitivnog prava vezana uz ugovor o vezu u rekreacijskoj plovidbi kao novi nominatni ugovor hrvatskog prava. Rad se bavi definicijom ugovora, njegovim glavnim obilježjima, bitnim elementima, obvezama i odgovornostima ugovornih strana te ostalim važnim pravnim pitanjima vezanim uz ugovore o vezu. Stav je autorica da novo zakonsko rješenje doprinosi većoj pravnoj sigurnosti odnosa u području nautičkog turizma - gospodarske grane od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku.

Doc. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić daje pregled postojećeg pravnog okvira pod koji bi se mogli podvesti svjetionici i ukazuje na divergentnu praksu državnog odvjetništva, sudova i Povjerenstva za utvrđivanje granica pomorskog dobra

glede pravnog režima područja svjetionika. Potom predlaže moguća rješenja za uređenje pravnog statusa područja svjetionika, utvrđivanja područja svjetionika i njihova evidentiranja u katastru i zemljišnim knjigama te nudi smjernice za izradu pravnih normi kojima bi se uredilo upravljanje svjetionicima. Budući da je Plovput d.o.o., trgovačko društvo koje upravlja s 50 svjetionika u Republici Hrvatskoj, zaključio ugovore o sanaciji i zakupu ili ugovore o zakupu 17 svjetionika, autorica predlaže model reguliranja prava i obveza koji iz tih ugovora proizlaze.

Prof. dr. sc. Petra Amižić Jelovčić i prof. dr. sc. Dragan Bolanča obrađuju temu o primjeni Uredbe 1177/2010 u Republici Hrvatskoj koja, zajedno s Uredbom 392/2009, nastoji unaprijediti zaštitu i prava putnika tijekom prijevoza morem. Uredba 1177/2010 utvrđuje pravila za prijevoz putnika morem i unutar-njim plovnim putovima kojima je temeljna svrha osiguranje jednakih prava i uvjeta prijevoza za sve putnike te pružanje pomoći putnicima s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti. Republika Hrvatska uskladila je svoje nacionalno zakonodavstvo, u dijelu u kojem se ono odnosi na prijevoz putnika morem, s Uredbom 392/2009 izmjenama Pomorskog zakonika 2013. godine, dok je rješenja Uredbe 1177/2010 implementirala u hrvatsku legislativu izmjenama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, također 2013. godine. Potkraj 2019. godine navedeni je zakon ponovno revidiran te su posljednjim izmjenama prava putnika s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti dodatno unaprijeđena.

Autori izv. prof. dr. sc. Biserka Rukavina i prof. dr. sc. Axel Luttenberger analiziraju nacionalne odredbe kojima se uređuje provođenje sigurnosnih i upravnih istraga u slučaju nastanka pomorskih nesreća i nezgoda u Republici Hrvatskoj. Republika Hrvatska je 2015. godine donijela uredbu koja u pravni por-edak Republike Hrvatske prenosi Direktivu 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i izmjeni Direktive Vijeća 1999/35/EZ i Direkti-ve 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća. Autori izlažu ishode sigurnosnih i upravnih istraga koje se provode radi učinkovitog utvrđivanja okolnosti i uzro-ka nastanka pomorskih nezgoda i nesreća, a sve radi poboljšanja sigurnosti po-morske plovidbe i smanjenja rizika od budućih nezgoda koje uključuju putničke brodove, kao i sprječavanja onečišćenja s takve vrste brodova.

Prof. dr. sc. Dragan Bolanča autor je još jednog rada u ovome broju časopisa, i to na temu odgovornosti naručitelja (krcatelja) prema prijevozniku kod prije-voza stvari morem pa se u radu uspoređuju hrvatska zakonska rješenja s među-

narodnim unifikacijskim instrumentima. Autor zaključuje da je kao opće načelo odgovornosti naručitelja (krcatelja) predviđena pretpostavljena krivnja, dok se u nekim slučajevima nailazi na dokazanu krivnju ili objektivnu odgovornost.

Dr. sc. Sanja Ljubetić se u svome radu bavi problematikom utvrđivanja granica pomorskog dobra i lučkog područja. Autorica odgovara na pitanje relevantnog trenutka utvrđenja statusa nekretnine kao pomorskog dobra (mjerodavne činjenice za daljnje postupanje nadležnih tijela glede pravnih odnosa koji se vežu za pomorsko dobro) i predlaže rješenje navedene problematike radi unifikacije postupanja i osiguravanja pravne sigurnosti. Posebna vrijednost rada je u izloženom pregledu recentnije sudske prakse.

Diana Jerolimov, dipl. iur., iznosi povijesni razvoj postupka upisa brodova i instituta hipoteke na brodu u Republici Hrvatskoj. Ističe važnost razvoja hipoteke od koncepta ugovornog založnog prava, do hipoteke uvedene Pomorskim zakonikom iz 2004., koja se u pogledu sadržaja prava vjerovnika u cijelosti izjednačila s engleskim *mortgageom*. Zadnjim izmjenama Pomorskog zakonika 2019. godine okončan je razvoj postupka upisa brodova od složenog upravnosudskog postupka do jednostavnijeg i bržeg postupka.

U ovome časopisu već se tradicionalno objavljuju prikazi sudskih presuda pa su tako i u ovome broju prikazane četiri presude domaćih sudova. Time posebno dolazi do izražaja latinska izreka *iura novit curia* u analizi primjene zakonskih instituta u praksi. Neki od predmeta tužbenih zahtjeva postavljenih u prikazanim presudama bili su i predmet znanstvene analize sadržane u znanstvenim radovima objavljivanim u našem časopisu. Stoga je vrijedno osvrnuti se na izložene teme iz teorijskog i iz praktičnoga gledišta.

Prikazana je i inozemna knjiga o graničnom sporu između Hrvatske i Slovenije. Autor Thomas Bickl iznosi povijesnu, geografsku i političku pozadinu ovog neriješenog pravnog pitanja između Hrvatske i Slovenije i pritom prilaže dokumente mjerodavne za predmet proučavanja. Vrijednost knjige je u činjenici što je autor za svoje istraživanje znatan izvor informacija crpio iz intervjua koje je održao s osobama iz političkog vrha, znanosti i državnih službi izravno uključenih u različitim fazama rješavanja graničnog spora.

Na kraju, u osvrtu o tridesetoj godišnjici postojanja i djelovanja Hrvatskog društva za pomorsko pravo iznesen je povijesni pregled njegova osnutka, aktivnosti u kojima je Društvo bilo (su)organizator (poput domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova, okruglih stolova i sl.), kao i samo njegovo ustrojstvo, uz navođenje njegovih istaknutih članova.

Zahvaljujemo svim autorima na njihovu doprinosu kvaliteti ovoga časopisa. Zahvalni smo i recenzentima te urednicima na uloženom trudu. Vjerujemo da će objavljeni materijali biti poticajni za rad znanstvenika i praktičara iz područja pomorskog prava i međunarodnog prava mora.

Akademik Davorin Rudolf, glavni urednik